

Molenna staroobrzędowców z 1948 r.

Współrzędne: Szerokość - 53.757459, Długość - 22.963936

Nazwa wsi wzięła się od słów grąd (czyli piaszczysta wyspa na bagnie) i gabina (czyli inaczej więz). Wieś jest właściwie całkowicie zamieszкана przez staroobrzędowców, którzy osiedlili się w tym miejscu w w 1867 r i jest jednym z trzech głównych ich skupisk w Polsce.

Staroobrzędowcy, którzy osiedlili się tutaj, należą do bezpopowców nurtu prawosławia, który nie uznał reform patriarchy Nikona (poł. XVII w.) oraz duchownych wyświęcanych od tamtego czasu. W związku z tym, molenna u bezpopowców nie jest, w przeciwieństwie do cerkwi, miejscem sprawowania eucharystii, którą może odprawiać tylko wyświęcony kapłan. W molennach odbywają się jedynie nabożeństwa prowadzone przez nastawnika, wybieranego spośród członków społeczności.

Mieszkańcy tej sprawnie działającej gminy wyznaniowej posiadają jedyną w kraju grupę wokalną śpiewającą stare rosyjskie pieśni. Zespół Riabina z powodzeniem występującym na wielu festiwalach folklorystycznych i jest dobrze znany miłośnikom muzyki etnicznej.

Obecna molenna w Gabowych Grądach powstała w 1948 na miejscu dwóch dawniejszych (poprzednia uległa zniszczeniu w czasie II wojny światowej, a dokładnie 18.03.1943 r. kiedy to hitlerowcy spalili wieś, a ludność wywieźli na przymusowe roboty do Prus Wschodnich.). Orientowana, drewniana świątynia wzniesiona na rzucie prostokąta przykryta jest dwuspadowym dachem z blachy. Prostokątne okna, zwieńczone niewielkim łukiem otaczają ozdobne obramowania. Z zewnątrz budynek jest oszalowany.

Od zachodu do molenny dobudowana jest trójkondygnacyjna dzwonnica nakryta dachem namiotowym, zwieńczonym cebulastą kopułą z kulą i krzyżem.. Poszczególne kondygnacje zwiężają się ku górze i oddzielone są daszkami okapowymi.

Wewnątrz świątyni, w części wschodniej, wydzielony jest balustradą kliros (podwyższone miejsce przeznaczone dla nastawnika, prowadzącego nabożeństwa oraz jego pomocników i chóru). Ikony umieszczone są na półkach na ścianie wschodniej (w molennach nie ma ołtarza).

Molenna staroobrzędowców, drewn., 1948 wpisana jest do rejestru zabytków pod nr: 580 z 10.03.1989